

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Валентин Атанасов Спиридонов

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Велико Търново
научно направление 2.2. История и Археология,
член на научно жури със заповед на Ректора на СУ РД 38-230/09.05.2023

относно конкурс за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.2. История и археология (Нова история –
История на Великобритания през XIX век)
по обява в Държавен вестник № 24, от 17.03.2023 г.
за нуждите на Исторически факултет при СУ „Св. Климент Охридски“

За участие в конкурса документи е подал гл. ас. д-р Любомир Цветанов Кръстев. Той е депозирал всички изискуеми от нормативната база материали, даващи пълна информация за научната му дейност, и съответно е допуснат до процедурата.

Любомир Цветанов Кръстев е защитил през 2017 г. докторска дисертация на тема „Наполеон Бонапарт в британското обществено мнение, 1796–1815 г.“, издадена под същото заглавие като монография през 2023 г. Висшето си образование по история за бакалавърска и магистърска степен получава в Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, там е зачислен за докторант, в периода 2014–2017 г. е хоноруван асистент по Нова (обща) история към катедрата по Нова и съвременна история, а от 2017 г. до сега е главен асистент към същата катедра. Член е на Британското Кралско историческо общество, организатор и съорганизатор на 2 международни и 4 национални научни конференции, а в общо 27 е и участник с доклад, ръководител е на 2 научни проекта и участник в други 3, владее английски, немски и френски език. Автор е на 2 монографии, 1 студия, 15 научни статии, научно-популярен материал в периодичния печат, съставител е на 3 научни сборника, добива известност и с участия в научно-популярни радио- и телевизионни предавания. В конкурса за доцент участва с хабилитационна монография, публикувана на основата на докторската му дисертация книга, студия и 11 научни статии, отговарящи на темата на конкурса. Научната продукция на Любомир Кръстев и нейното цитиране от други учени покриват наукометричните показатели на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Хабилитационната монография „Войната на Палмерстън. Великобритания, Кримската война и балансът на силите“, издадена от авторитетното издателство на Софийския университет през 2022 г., е оригинално изследване в българската историография и има безспорни научни достойнства. На основата на политическите концепции и дейност на лорд Палмерстън, бил опозиционер и премиер на Великобритания, дългогодишен външен и за кратко вътрешен министър, се представя комплексната картина на европейската действителност от средата на XIX век. В монографията става дума за причините и хода на Кримската война, за мястото на Източния въпрос в дипломатията на Великите сили, за усилията на Наполеон III да реанимира на европейската сцена новопровъзгласената Френска империя, за несъответствието между политически амбиции, дипломатия и военна мощ в руския двор, за съпътстващите войната болести, логистика, пропаганда и за усилията на британското правителство в лицето на министър-председателя лорд Палмерстън да наложи своята воля над европейските си съюзници и Русия. С изброеното по-горе далеч не се изчерпва тематиката на изследването, но и само то е достатъчно, за да се установи, че колегата гл. ас. д-р Л. Кръстев умее да интерпретира многопластови исторически събития и процеси, да намира връзките между тях, да ги представя аналитично и на точното място в наратива, да поднася четивно и разбираемо тезата си. Тези умения са особено важни за изследователите и преподавателите на общата история, чиято отговорност е да предадат на студентите (и читателите) понятно и во кратце световната история и в тази посока отчитам една от силните страни на кандидата за хабилитация.

За Кримската война в чуждата историография е писано немалко и това естествено стеснява полето на оригиналните научни приноси на изследователите ѝ. Любомир Кръстев обаче е намерил своята ниша в монографията, представяйки я посредством анализ на дейността на лорд Палмерстън, бил външен, вътрешен и премиер-министър през разглеждания период, и включвайки обстоен преглед на икономическото и социалното развитие на Великобритания през 50-те години на XIX век. Освен това в научно обръщение са въведени и интерпретирани оригинални документи и сведения от британски архивохранилища, резултат от изследователските усилия на Любомир Кръстев в Англия. От тук следва и заключението, че авторът умее да формулира и развие оригинален научен проблем, надхвърлящ мащабите на родната историография, и в това виждам друг съществен принос на младия колега.

На монографията „Наполеон Бонапарт в британското обществено мнение (1796–1815)“ няма да се спирам, защото е на основата на успешно защитена от Любомир Кръстев през 2017 г. докторска дисертация в Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и съответно е подобаващо оценена. Само ще подчертая връзката между докторското и

хабилитационното изследвания, макар да засягат различни проблеми. Налице е системност в научните усилия на младия колега да покрие все по-голям периметър от новата световна история и това несъмнено допринася за израстването му като компетентен университетски преподавател.

Освен двете монографии гл. ас. д-р Кръстев участва в конкурса за доцент с една студия и други 11 научни статии и съобщения, реализирани през последните пет години. Една част от тях представят възлови проблеми от коментирания вече книги – вж. Приложения 5, 8, 12, 13, друга част допълват монографичните изследвания – Приложения 9, 10 и 11, а останалите разширяват периметъра на изследователските му интереси. Сред последните ще открия посветените на епидемиите в Ново време – Приложения 3, 5, 6 и 7. Историята на глобалните епидемии бе актуална тема в общественото пространство през изминалите години във връзка с пандемията от COVID-19 и е радващо, че колегата прояви изследователски рефлекс и се включи в дебата с аргументирани научни приноси. Така например в студията „Епидемията от едра шарка и Френско-пруската война (1870–1871)“ се доказва ползата от ваксинацията на пруската армия и следствието от това – победата на Пруссия във войната.

Накрая на прегледа на научната продукция на кандидата за доцент ще отбележа статиите му за опитите за сътрудничество между радикалния ционизъм и Третия райх в годините на Втората световна война и размишленията му относно творчеството на Маркиз Дьо Сад. И двете теми са широко интерпретирани в историографията и до голяма степен клиширани. Именно в оборването на клишето виждам приносите на гл. ас. д-р Л. Кръстев.

От приложените справки е видно, че гл. ас д-р Любомир Кръстев е натрупал солиден преподавателски стаж, водейки лекции и семинари по различни теми на английски и български език в два университетски факултета, ръководил е дипломанти, активно участва в дейността на катедрата по Нова и съвременна история към ИФ на СУ. Всичко това ми дава пълното основание да считам, че той е готов да поеме научните и преподавателските предизвикателства на хабилитиран учен.

В заключение си позволявам да препоръчам на уважаемото **научно жури да присъди на гл. ас. д-р Любомир Цветанов Кръстев академичната длъжност „ДОЦЕНТ“** в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология (Нова история – История на Великобритания през XIX век), за нуждите на Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

20.06.2023 г.
В. Търново

.....
(проф. д-р Валентин Спиридонов)